

SOOVITUSED

NÕUKOGU SOOVITUS (EL) 2020/1475,

13. oktoober 2020,

mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemiale reageerimisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 21 lõiget 2, artikli 168 lõiget 6 ning artikli 292 esimest ja teist lauset,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu kodakondsus annab igale liidu kodanikule vaba liikumise õiguse.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 21 lõike 1 kohaselt on igal liidu kodanikul õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti. Seda õigust rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/38/EÜ⁽¹⁾. Liikumis- ja elukohavabadus on ette nähtud ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 45. Kuna ELi toimimise lepingu artiklis 21 sätestatud eesmärgi saavutamiseks on vajalik liidu meede ning aluslepingutes ei ole sätestatud selleks vajalikke volitusi, võib nõukogu võtta vastu sätteid vabalt liikumise ja elamise õiguse kasutamise hõlbustamiseks.
- (3) ELi toimimise lepingu artikli 168 lõike 1 kohaselt tuleb kogu liidu poliitika ja meetmete määramisel ja rakendamisel tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.
- (4) 30. jaanuaril 2020 kuulutas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) peadirektor välja rahvusvahelise tähtsusega rahvatervisealase hädaolukorra seoses koroonaviirushaigust COVID-19 põhjustava uue koroonaviiruse ülemaailmse puhanguga. 11. märtsil 2020 andis WHO hinnangu, et COVID-19-t võib käsitada pandeemiana.
- (5) Viiruse leviku piiramiseks on liikmesriigid võtnud mitmesuguseid meetmeid, millest mõned on mõjutanud liidu kodanike õigust liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada, nagu näiteks sisenemispriirangud või nõuded, mille kohaselt peavad piiriülesed reisijad jääma teatavaks ajaks karantiini.
- (6) 13. veebruaril 2020 võttis nõukogu vastu järeldused COVID-19 kohta,⁽²⁾ milles kutsuti liikmesriike tungivalt üles tegema omavahel ja komisjoniga proportsionaalselt ja asjakohaselt koostööd, et arendada liikmesriikide vahel välja tihe ja tõhus koordineerimine, et tagada kõikide meetmete, sealhulgas vajaduse korral reisimisega seotud meetmete tõhusus, kaitstes samal ajal vaba liikumist liidus, selleks et tagada rahvatervise optimaalne kaitse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pere liikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

⁽²⁾ ELT C 57, 20.2.2020, lk 4.

- (7) 10. märtsil 2020 rõhutasid Euroopa Liidu riigipead ja valitsusjuhid, et COVID-19 küsimuses on vaja Euroopa ühtset lähenemisviisi.
- (8) Alates 2020. aasta märtsist on komisjon võtnud vastu mitmed suunised ja mitu teatist eesmärgiga toetada liikmesriikide koordineerimisalaseid jõupingutusi ja kaitsta vaba liikumist liidus COVID-19 pandeemia ajal ^(?).
- (9) Kuna COVID-19 pandeemia on põhjustanud enneolematu tervisealase hädaolukorra, on rahvatervise kaitse muutunud nii liidu kui ka selle liikmesriikide jaoks esmaseks prioriteediks. Rahvatervise kaitset silmas pidades võivad liikmesriigid võtta meetmeid, mis piiravad isikute vaba liikumist liidus. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 168 lõikele 7 vastutavad riikliku tervishoiupoliitika määramise, sealhulgas tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamise ja kättesaadavaks tegemise eest liikmesriigid ning seega võivad need liikmesriigiti erineda. Kuigi liikmesriigid on pädevad otsustama rahvatervise kaitsmiseks kõige sobivamate meetmete üle, sealhulgas näiteks karantiini- või testimisnõuded, on asjakohane tagada selliste meetmete koordineerimine, et kaitsta vaba liikumise õiguse kasutamist ning võidelda selliste tõsiste piiriüleste terviseohtude vastu nagu COVID-19.
- (10) Vaba liikumise piirangute vastuvõtmisel ja kohaldamisel peaksid liikmesriigid järgima ELi õiguse põhimõtteid, eelkõige proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet. Käesoleva soovitus eesmärk on hõlbustada nende põhimõtete koordineeritud kohaldamist COVID-19 pandeemia põhjustatud erakorralises olukorras. Seepärast peaks käesoleva soovitusena kehtestatud mehhanismide ulatus ja kestus olema rangelt piiratud nende piirangutega, mis on kehtestatud pandeemiale reageerimiseks.
- (11) Ühepoolsed meetmed selles valdkonnas võivad kaasa tuua märkimisväärseid häireid, kuna ettevõtjad ja kodanikud seisavad silmitsi mitmesuguste lahknevate ja kiiresti muutuvate meetmetega. See on eriti kahjulik olukorras, kus viirus on Euroopa majandust juba märkimisväärselt mõjutanud.
- (12) Käesoleva soovitus eesmärk on tagada parem koordineerimine nende liikmesriikide vahel, kes kaaluvad rahvatervise huvides vaba liikumist piiravate meetmete võtmist. Selleks et piirangud ei läheks kaugemale sellest, mis on hädavajalik, peaksid liikmesriigid mittediskrimineerival viisil ja nii palju kui võimalik kohaldama neid piiranguid ainult konkreetsetest eriti mõjutatud piirkondadest saabuvate isikute, mitte liikmesriigi kogu territooriumi suhtes.
- (13) Liikmesriikide koordineeritud lähenemisviis eeldab ühiseid jõupingutusi järgmistes põhipunktides: ühtsete kriteeriumide ja künniste kohaldamine vaba liikumise piirangute kehtestamise üle otsustamisel, COVID-19 leviku ohu kaardistamine kokkulepitud värvikoodi alusel ning koordineeritud lähenemisviis võimalikele meetmetele, mida võib asjakohaselt kohaldada ühest piirkonnast teise liikuva isikute suhtes, sõltuvalt levikuohu tasemest nendes piirkondades.
- (14) Käesolevas soovitus esitatud kriteeriumid ja künnised põhinevad liikmesriikide esitatud andmetel. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus peaks liikmesriikide esitatud andmeid kasutades igal nädalal avaldama põhjaliku andmekogumi ja kaardid, mis kirjeldavad ühtsete kriteeriumide alusel olukorda ELi piirkondades, ning igal nädalal seda andmekogumit ja neid kaarte ajakohastama.

^(?) Komisjoni suunised tervise kaitseks ning kaupade ja esmatähtsate teenuste kättesaadavuse tagamiseks ette nähtud piirihaldusmeetmete kohta (ELT C 86I, 16.3.2020, lk 1); komisjoni suunised, mis käsitlevad COVID-19 puhangu ajal töötajate vaba liikumise õiguse kasutamist (ELT C 102I, 30.3.2020, lk 12); Euroopa Komisjoni presidendi ja Euroopa Ülemkogu eesistuja „Ühtne Euroopa tegevuskava COVID-19 leviku tõkestamiseks võetud meetmete lõpetamise suunas“; komisjoni suunised tervishoiutöötajate vaba liikumise ja väljaõppe miinimumnõuete ühtlustamise kohta seoses COVID-19 pandeemia erakorraliste meetmetega (ELT C 156, 8.5.2020, lk 1); komisjoni teatis „Etapiviisiline ja kooskõlastatud tegevus liikumisvabaduse taastamiseks ja sisepiiridel tehtava kontrolli kaotamiseks (ELT C 169, 15.5.2020, lk 30); komisjoni teatis „Kolmas hinnang mittehädavajaliku ELi reisimise ajutise piirangu kohaldamisele“ (COM(2020) 399 final); komisjoni suunised hooajatöötajate kohta ELis COVID-19 puhangu kontekstis (ELT C 235I, 17.7.2020, lk 1); komisjoni teatis rohelise transpordikoridori rakendamise kohta piirihaldusmeetmeid käsitlevate suuniste alusel, et kaitsta inimeste tervist ning tagada kaupade ja esmatähtsate teenuste kättesaadavus (ELT, C 96I, 24.3.2020, lk 1); komisjoni suunised lastilendude hõlbustamise kohta COVID-19 puhangu ajal (ELT C 100I, 27.3.2020, lk 1) ning komisjoni suunised laevadel viibivate meremeeste, reisijate ja muude isikute tervise kaitse, repatrieerimise ja reisikorralduste kohta (ELT C 119, 14.4.2020, lk 1).

- (15) Võttes arvesse muutuvat epidemioloogilist olukorda, peaks komisjon Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse toel korrapäraselt hindama käesolevas soovitusel esitatud kriteeriume, andmevajadusi ja künniseid, sealhulgas seda, kas tuleks arvesse võtta muid kriteeriume või kas tuleks kohandada künniseid, ning esitada oma hindamistulemused nõukogule arutamiseks, lisades neile vajaduse korral ettepaneku soovitusel muutmiseks.
- (16) Käesolevat soovitusel ei tuleks käsitada pandeemia reageerimiseks kehtestatud vaba liikumise piirangute vastuvõtmise hõlbustamise või soodustamisena, vaid selle eesmärk on näha ette koordineeritud lähenemisviisi juhaks, kui liikmesriik otsustab sellised piirangud kehtestada. Otsus selle kohta, kas kehtestada vaba liikumise piirangud, jääb liikmesriikide pädevusse, kes peavad järgima liidu õiguse nõudeid. Samuti säilitavad liikmesriigid paindlikkuse mitte kehtestada piiranguid, isegi kui käesolevas soovitusel esitatud kriteeriumid on täidetud ja künnised ületatud.
- (17) Vaba liikumise piiranguid tuleks kaaluda üksnes juhul, kui liikmesriigil on piisavalt tõendeid selle kohta, et sellised piirangud on põhjendatud rahvatervise kaitse seisukohast, ning neil on põhjendatult alust arvata, et need piirangud on tulemuslikud.
- (18) Selleks et vähendada pandeemia ajal siseturu ja pereelu häirimist, tuleks ette näha, et karantiini ei pea jääma reisijad, kes täidavad olulist ülesannet või kelle reisimine on hädavajalik, nagu elutähtsatel kutsealadel töötavad isikud või füüsilisest isikust ettevõtjad, piirialatöötajad, transporditöötajad või transporditeenuse osutajad, meremehed ja isikud, kes reisivad tungivatel äri- või perekondlikel põhjustel, sealhulgas regulaarselt reisivad piiriüleste perekondade liikmed.
- (19) Äärmiselt oluline on teiste liikmesriikide ja üldsuse selge, õigeaegne ja põhjalik teavitamine, et vähendada vabale liikumisele kehtestatud piirangute mõju, tagades prognoositavuse, õiguskindluse ja nõuete täitmise kodanike poolt,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Üldpõhimõtted

COVID-19 pandeemia reageerimiseks rahvatervise kaitse meetmete võtmisel ja kohaldamisel peaksid liikmesriigid koordineerima oma meetmeid, tuginedes võimalikult suurel määral järgmistele põhimõtetele:

1. COVID-19 leviku piiramiseks kehtestatud mis tahes piirangud isikute vabale liikumisele liidus peaksid põhinema konkreetsetel ja piiratud avaliku huviga seotud põhjustel, nimelt rahvatervise kaitsel. Selliseid piiranguid tuleb kohaldada kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtete, eelkõige proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõttega. Seega ei tohiks võetavad meetmed minna kaugemale sellest, mis on hädavajalik rahvatervise kaitses.
2. Kõik sellised piirangud tuleks tühistada kohe, kui epidemioloogiline olukord seda võimaldab.
3. Liikmesriikide vahel ei tohi olla diskrimineerimist, näiteks ei tohi kohaldada naaberliikmesriiki reisimise ja sealt saabumise suhtes leebemaid norme kui samas epidemioloogilises olukorras olevatesse teistesse liikmesriikidesse reisimise ja sealt saabumise suhtes.
4. Piirangud ei saa põhineda asjaomase isiku kodakondsusel, vaid peaksid põhinema asukohal (asukohtadel), kus isik 14 päeva jooksul enne saabumist viibis.
5. Liikmesriigid peaksid alati võtma vastu oma kodanikke ning nende territooriumil elavaid liidu kodanikke ja nende pereliikmeid ning võimaldama kiiret transiiti läbi oma territooriumi.
6. Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu piiriüleste piirkondade, äärepoolsemate piirkondade, eksklaavide ja geograafiliselt eraldatud piirkondade eripäradele ning vajadusele teha koostööd kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

7. Liikmesriigid peaksid korrapäraselt vahetama teavet kõigis käesoleva soovitusel kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes.

Ühised kriteeriumid

8. COVID-19 pandeemia reageerimiseks vaba liikumise piiramise kaalumisel peaksid liikmesriigid arvesse võtma järgmisi põhikriteeriume:
 - a) „14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv“, st viimase 14 päeva jooksul piirkonna tasandil teatatud uute COVID-19 juhtumite koguarv 100 000 elaniku kohta;
 - b) „positiivsete testimistulemuste määr“, st positiivsete testide osakaal viimasel nädalal tehtud COVID-19 nakkuse testide koguarvus;
 - c) „testimise suhtarv“, st viimasel nädalal tehtud COVID-19 nakkuse testide arv 100 000 elaniku kohta.

Andmed ühiste kriteeriumide kohta

9. Täielike ja võrreldavate andmete kättesaadavuse tagamiseks peaksid liikmesriigid iga nädal esitama Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusele punktis 8 esitatud kriteeriumide kohta kättesaadavad andmed.

Liikmesriigid peaksid need andmed esitama ka piirkondlikul tasandil, et oleks võimalik suunata meetmeid piirkondadele, kus need on hädavajalikud.

Liikmesriigid peaksid vahetama teavet kõigi oma testimisstrateegiatega kohta.

Riski piirkondade kaardistamine

10. Liikmesriikide esitatud andmete põhjal peaks Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus avaldama ELi liikmesriikide kaardi piirkondade kaupa, et toetada liikmesriike otsuste tegemisel. See kaart peaks sisaldama ka andmeid Islandi, Liechtensteini, Norra ja, niipea kui tingimused seda võimaldavad, (*) Šveitsi Konföderatsiooni kohta. Sellel kaardil tuleks piirkonnad märgistada järgmiste värvidega:
 - a) roheline, kui 14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv on väiksem kui 25 ja COVID-19 nakkuse testide positiivsete testimistulemuste määr on alla 4 %;
 - b) oranž, kui 14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv on väiksem kui 50, kuid COVID-19 nakkuse testide positiivsete testimistulemuste määr on 4 % või üle selle, või kui 14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv on vahemikus 25–150, kuid COVID-19 nakkuse testide positiivsete testimistulemuste määr on alla 4 %;
 - c) punane, kui 14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv on 50 või suurem ja COVID-19 nakkuse testide positiivsete testimistulemuste määr on 4 % või üle selle või kui 14 päeva kumulatiivne teatatud COVID-19 juhtumite suhtarv on suurem kui 150 juhtumit 100 000 elaniku kohta;
 - d) hall, kui punktides a–c esitatud kriteeriumide hindamiseks ei ole piisavalt teavet või kui testimise suhtarv on 300 või vähem COVID-19 nakkuse testi 100 000 elaniku kohta.

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus peaks samuti avaldama eraldi kaardid iga üldkaardil kajastatava põhinäitaja kohta: viimase 14 päeva teatatud juhtumite suhtarv piirkondlikul tasandil, samuti viimase nädala testimise suhtarv ja positiivsete testitulemuste määr riiklikul tasandil. Kui teave on piirkondlikul tasandil kättesaadav, peaksid kõik kaardid põhinema sellel teabel.

(*) Tingimusel et sõlmitakse ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping rahvatervisealase koostöö kohta, sealhulgas Šveitsi Konföderatsiooni osalemise kohta Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuses, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 851/2004, millega asutatakse haiguste ennetuse ja tõrje Euroopa keskus (ELT L 142, 30.4.2004, lk 1).

11. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus peaks iga nädal avaldama kaartide ajakohastatud versiooni ja nende alusandmed.

Ühised künnised rahvatervisega seotud põhjustel vaba liikumise piirangute kaalumisel

12. Liikmesriigid ei tohiks piirata nende isikute vaba liikumist, kes reisivad sellistesse teise liikmesriigi piirkondadesse või saabuvad sellistest teise liikmesriigi piirkondadest, mis on punkti 10 kohaselt liigitatud roheliseks.
13. Kui liikmesriigid kaaluvad piirangute kohaldamist punkti 10 kohaselt muuks kui roheliseks liigitatud piirkondade suhtes,
 - a) peaksid nad võtma arvesse epidemioloogilise olukorra erinevusi oranžides ja punastes piirkondades ning tegutsema proportsionaalselt;
 - b) võiksid nad võtta arvesse täiendavaid kriteeriume ja suundumusi. Selleks esitab Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus iga nädal andmed elanikkonna suuruse, haiglaravile suunamise määra, intensiivravile suunamise määra ja suremuse kohta, kui need andmed on kättesaadavad;
 - c) peaksid nad võtma arvesse epidemioloogilist olukorda nende oma territooriumil, sealhulgas testimispõhimõtteid, tehtud testide arvu, positiivsete testimistulemuste määra ja muid epidemioloogilisi näitajaid;
 - d) peaksid nad võtma arvesse testimisstrateegiaid ning pöörama erilist tähelepanu suure testimise suhtarvuga piirkondade olukorrale.

Liikmesriikidevaheline koordineerimine

14. Liikmesriigid, kes kavatsevad oma otsustusprotsesside alusel kohaldada piiranguid isikute suhtes, kes reisivad punkti 10 kohaselt muuks kui roheliseks liigitatud piirkonda või saabuvad sealt, peaksid enne piirangute jõustumist teavitama kõigepealt mõjutatud liikmesriiki. Erilist tähelepanu tuleks pöörata piiriülesele koostööle, äärepoolseimatele piirkondadele, eksklaavidele ja geograafiliselt eraldatud piirkondadele. Enne piirangute jõustumist tuleks piirangute kehtestamise kavatsusest teavitada ka teisi liikmesriike ja komisjoni. Võimaluse korral peaks teavitamine toimuma 48 tundi ette.

Teiste liikmesriikide ja komisjoni teavitamiseks peaksid liikmesriigid kasutama loodud kommunikatsioonivõrgustikke, sealhulgas kriisidele poliitilist reageerimist käsitleva ELi integreeritud korra (IPCR) võrgustikku. IPCRi kontaktpunktid peaksid tagama, et teave edastatakse viivitamata nende pädevatele asutustele.

15. Liikmesriigid peaksid viivitamata teavitama teisi liikmesriike ja komisjoni varem kehtestatud piiravate meetmete kaotamisest või leevendamisest, mis peaks jõustuma võimalikult kiiresti.

Vaba liikumise piirangud tuleks kaotada, kui piirkond liigitatakse punkti 10 kohaselt taas roheliseks, tingimusel et nende piirangute kehtestamisest on möödunud vähemalt 14 päeva.

16. Hiljemalt seitse päeva pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist peaksid liikmesriigid kaotama järk-järgult piirangud, mida kohaldatakse piirkondade suhtes, mis on enne käesoleva soovitusel vastuvõtmist punkti 10 kohaselt liigitatud roheliseks.

Ühine raamistik seoses võimalike meetmetega suurema riskiga piirkondadest saabuvate reisijate puhul

17. Liikmesriigid ei tohiks põhimõtteliselt keelata teisest liikmesriigist reisivate isikute sisenemist riiki.

Liikmesriigid, kes peavad vajalikuks kehtestada oma otsustusprotsesside alusel vaba liikumise piirangud, võivad nõuda, et punkti 10 kohaselt muuks kui roheliseks liigitatud piirkonnast saabuvad isikud:

- a) peavad jääma karantiini/eneseisolatsiooni ja/või
- b) teeivad pärast saabumist COVID-19 nakkuse testi.

Liikmesriigid võivad pakkuda reisijatele võimalust asendada alapunktis b nimetatud test COVID-19 nakkuse testiga, mis tehakse enne saabumist.

Liikmesriigid peaksid karantiini/eneseisolatsiooni kestuse ja asendusvõimaluste osas tehtavaid koordineerimisalaseid jõupingutusi tugevdama. Alati, kui see on võimalik, ja kooskõlas liikmesriikide otsustatud strateegiatega tuleks soodustada testimise arendamist.

18. Liikmesriigid peaksid vastastikku tunnustama sertifitseeritud tervishoiuasutuste poolt teistes liikmesriikides tehtud COVID-19 nakkuse testide tulemusi. Liikmesriigid peaksid tõhustama koostööd testimisega seotud eri aspektide osas, sealhulgas testisertifikaatide kontrollimine, võttes arvesse teadusuuringuid, epidemioloogiaekspertide nõuandeid ja parimaid tavasid.
19. Reisijatelt, kes täidavad olulist ülesannet või kelle reisimine on hädavajalik, ei tohiks nõuda karantiini jäämist kõnealuse olulise ülesande täitmisel, eelkõige puudutab see järgmisi reisijaid:
 - a) elutähtsatel kutsealadel töötavad isikud või füüsilisest isikust ettevõtjad, sealhulgas tervishoiutöötajad, piirialatöötajad ja lähetatud töötajad, samuti hooajatöötajad, nagu on osutatud COVID-19 puhangu ajal töötajate vaba liikumise õiguse kasutamist käsitlevates suunistes ^(?);
 - b) transporditöötajad või transporditeenuse osutajad, sealhulgas selliste kaubaveokite juhid, millega veetakse kaupu liikmesriigi territooriumil kasutamiseks või millega tehakse üksnes transiitvedusid;
 - c) patsiendid, kes reisivad mõjuvatel meditsiinilistel põhjustel;
 - d) õpilased, üliõpilased ja praktikandid, kes reisivad iga päev välismaale;
 - e) isikud, kes reisivad tungival perekondlikel või ärilistel põhjustel;
 - f) diplomaadid, rahvusvaheliste organisatsioonide töötajad ja rahvusvaheliste organisatsioonide kutsutud isikud, kelle füüsiline kohalolu on nende organisatsioonide tõhusa toimimise jaoks vajalik, sõjaväelased ja politseiametnikud ning humanitaarabi- ja elanikkonnakaitse töötajad oma tööülesannete täitmisel;
 - g) transiitreisijad;
 - h) meremehed;
 - i) ajakirjanikud, kui nad täidavad oma ülesandeid.
20. Liikmesriigid võivad ette näha, et nende territooriumile sisenevad isikud peavad esitama reisija asukoha vormi kooskõlas andmekaitsealusega. Liikmesriikidele tuleks võimalikuks kasutamiseks välja töötada ühine Euroopa reisija asukoha vorm. Võimaluse korral tuleks andmetöötluse lihtsustamiseks kasutada reisija asukoha andmete puhul digitaalset varianti, tagades samal ajal kõigile kodanikele võrdse juurdepääsu.
21. Punkti 10 kohaselt punaseks, oranžiks või halliks liigitatud piirkonnast saabuvate isikute suhtes kohaldatavad meetmed ei tohi olla diskrimineerivad, st neid tuleks samamoodi kohaldada ka asjaomase liikmesriigi enda tagasipöörduvate kodanike suhtes.
22. Liikmesriigid peaksid tagama, et kodanikele ja ettevõtjatele kehtestatud ametlikud nõuded toovad konkreetset kasu pandeemia tõkestamisel tehtavates rahvatervisealastes jõupingutustes ning ei tekita põhjendamatu ja tarbetut halduskoormust.
23. Kui isikul ilmnevad sihtkohta saabumisel sümptomid, tuleks läbi viia testimine, diagnoosimine, isoleerimine ja kontaktide jälgimine vastavalt kohalikule tavale ning riiki sisenemist ei tohiks keelata. Teavet saabumisel avastatud juhtumite kohta tuleks kontaktide jälgimise eesmärgil viivitamata jagada nende riikide tervishoiuasutustega, kus asjaomane isik on viimase 14 päeva jooksul viibinud, kasutades varajase hoiatamise ja reageerimise süsteemi.
24. Piirangud ei tohiks seisneda teatavate transporditeenuste osutamise keelamises.

^(?) ELT C 102I, 30.3.2020, lk 12.

Kommunikatsioon ja üldsuse teavitamine

25. Liikmesriigid peaksid andma asjaomastele sidusrühmadele ja üldsusele selget, põhjalikku ja õigeaegset teavet vaba liikumise piirangute, kaasnevate nõuete (näiteks COVID-19 nakkuse negatiivsed testimistulemused või reisija asukoha vormid) ning riskipiirkondadest saabuvate reisijate suhtes kohaldatavate meetmete kohta võimalikult varakult enne uute meetmete jõustumist. Üldjuhul tuleks see teave avaldada 24 tundi enne meetmete jõustumist, võttes arvesse, et epidemioloogiliste hädaolukordade puhul on vaja teatavat paindlikkust.

See teave tuleks teha kättesaadavaks ka veebiplatvormil „Re-open EU“, mis peaks sisaldama ristviidet kaardile, mida korrapäraselt avaldab Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus vastavalt punktidele 10 ja 11.

Selgelt tuleks kirjeldada meetmete sisu ja geograafilist ulatust ning nende isikute kategooriaid, kelle suhtes neid meetmeid kohaldatakse.

Läbivaatamine

26. Komisjon peaks käesoleva soovitusena Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse toel korrapäraselt läbi vaatama. Komisjon peaks sellest nõukogule korrapäraselt aru andma.

Luxembourg, 13. oktoober 2020

Nõukogu nimel
eesistuja
M. ROTH
